

24 November 0

SM/510

Aan Zijne Excellentie  
Mr. A.Th.Lamping,  
Hoge Commissaris van het Koninkrijk  
der Nederlanden te  
Djakarta.

Amice,

Uw brief van 7 November jl. no. 362/M/dw heb ik met aandacht bestudeerd. Aan de heer Boerstra heb ik de nodige instructies gegeven voor een onderhoud met Uw advocaat. Tot op heden heeft Uw advocaat echter geen onderhoud aangevraagd.

Daar ik zelf oud-advocaat ben, heb ik mij ook persoonlijk een idee gevormd over de richting waarin U een oplossing voor Uw moeilijkheden zoudt kunnen vinden. Ik geloof dat deze niet gevonden kan worden op de wijze als U denkt, omdat, gelijk ik in de Kamer verklaard heb, dat de regeling die voor U getroffen zou worden gelijk zou zijn aan die, welke voor Uw ambtsvoorganger gold. Het zou daarom moeilijk te motiveren zijn indien van deze regeling werd afgeweken. Indien echter zoals U schrijft Uw salaris opgaat aan uitkering en belastingen, lijkt het mij toe dat U wijziging van de gesloten overeenkomst kunt vragen. Sinds enige jaren is de mogelijkheid hiertoe zelfs wettelijk vastgelegd in art. 471 van het Burgerlijk Wetboek. Ik hoop, dat voor U langs deze weg een meer bevredigende regeling zal kunnen getroffen worden.

Het doen mij genoegen dat U voldaan zijt over de samenwerking tussen ons beiden en de steun welke U van de Regering ontvangt. Inderdaad houden wij met Uw adviezen steeds ernstig rekening.

Dat U bij wijziging van omstandigheden op Uw aanvankelijk advies terugkomt, lijkt ons wijs beleid en wordt door ons niet aan gevoeld als een gemis aan vaste lijn. Ik vermeld dit in verband met Uw SP 101, waarin U, naar mijn inzicht op goede gronden, terugkomt op Uw aanvankelijk denkbeeld om een formele schriftelijke démarche te doen in verband met de toestand van onveiligheid.

Natuurlijk zal er tussen ons beiden wel eens divergentie van inzichten voorkomen, hetgeen gemakkelijk te verklaren is uit de omstandigheid, dat ik de toestand hier te lande bij wijze van spreken uit mijn venster zie en daarentegen datgene, wat zich in Indië afspeelt door een altijd gebrekkige verre kijker.

Zo

Zo zal dat bij U omgekeerd het geval zijn. Ons streven moet er op gericht blijven om alle belangen met elkan- der zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen.

Ten aanzien van de Nieuw-Guinea-kwestie is dit uiterst moeilijk. Hier te lande heeft men over het algemeen de opvatting, dat wij in dit vraagstuk niet kunnen toegeven zonder ons gezag ten enen male te verliezen. Dit geldt zowel in de verhouding tussen het Kabinet en het Parlement als in de verhouding tussen Nederland en Indonesië. Indien wij deze kracht- proef niet durven doorstaan, vreest men, dat men ons tot steeds verder gaande concessies op allerlei terrein zal dwingen langs dezelfde weg, die dan bij het Nieuw- Guinea-probleem doeltreffend is gebleken.

Het treffen van afspraken omtrent gemeenschappelijk bestuur ten aanzien van Nieuw-Guinea stuit af op de tegenzin, die het Parlement ten aanzien van dergelijke afspraken heeft opgevat sinds het Parlement voor zich de overtuiging heeft gekregen, dat Indonesië de af- spraken ten aanzien van het zelfbeschikkingsrecht en de federale staatsvorm eenzijdig opzij geschoven heeft. De conferentie over Nieuw-Guinea lijkt dus buitenge- woon moeilijk te zullen worden.

De Unieconferentie verloopt over het algemeen in een zakelijke en goede sfeer. Wij hopen dat deze con- ferentie Dinsdag a.s. zal gesloten worden. De heer Roem gaat dan op Engelse uitnodiging voor drie dagen naar Engeland.

Het is merkwaardig hoe de Engelsen bij voortdurend moeite doen om hun greep op Indonesië te vergroten. Toen de parlementaire Missie uit Indonesië hier was, heeft de Engelse ambassadeur Stikker gepoetst over een uitnodiging welke hij aan die Missie wilde richten om ook Engeland te bezoeken. Ik geloof dat de Engelsen systematisch proberen om Indonesië meer en meer binnen hun invloedssfeer te brengen. Wij mogen op dit gebied wel bijzonder waakzaam zijn.

Hedenmiddag zullen wij over het probleem van de veiligheid der ondernemingen informeel van gedachten wisselen. Drees neemt aan deze gedachtenwisseling deel. Onzerzijds zal met kracht er op aangedrongen worden dat de Indonesische Regering alle maatregelen neemt om de veiligheid te vergroten.

Bij de bespreking die wij gisteren hadden omtrent het ambtenarenvraagstuk bleek dat men zich aan Indo- nesische zijde ernstig zorgen maakt over de mogelijk- heid van een exodus van Nederlandse ambtenaren. Het geval Makassar werd aangevoerd als een voorbeeld dat door toedoen van Nederland ambtenaren worden afgevloeid die, als zij niet in Makassar hadden willen blijven, door de R.I. zeker elders hadden kunnen geplaatst wor- den. Men zeide, dat ambtenaren, die op eenzame posten zich onveilig voelen, overplaatsing konden vragen, maar daarvoor niet het land behoeften te verlaten. Ik heb er bij die gelegenheid op gewezen, dat de wens van vele ambtenaren om hals over kop af te vloeien niet alleen voortspoot uit de huidige toestand van onveiligheid, maar vooral ook uit de angstpsychose, die

die gekweekt werd voor het geval de Irianconferentie zou mislukken. Ik heb gezegd dat met name ten aanzien van dit laatste punt de Indonesische Regering niet vrijuit gaat.

In verband met mijn drukke werkzaamheden als gevolg van de Conferentie, sluit ik deze brief, hoewel ik U gaarne nog wat ruimer en vollediger had ingelicht. Ik hoop daarvoor echter binnenkort meer tijd te zullen vinden.

Met mijn hartelijke groeten, ook aan Uw vrouw,

t.t.,

(Mr. J. H. van Maarseveen)